

OUR ANNIVERSARIES НАШІ ЮБІЛЯРИ

ХОРОЛЬСЬКИЙ МИХАЙЛО СТЕПАНОВИЧ (до 80-річчя від дня народження)

26 березня 2024 року заслуженому працівнику промисловості України, лауреату Державної премії СРСР, одному з родоначальників наукових шкіл з відпрацювання різноманітних пристроїв з багатофункціональними гумотехнічними виробами та ущільнювальних пристроїв періодичної дії в екстремальних умовах експлуатації для об'єктів ракетно-космічної, авіаційної та військової техніки Михайлу Степановичу Хорольському виповнилося 80 років.

М. С. Хорольський народився 1944 року в с. Піщане Решетилівського району Полтавської області в багатодітній сім'ї селян. У 1961 р. він зі срібною медаллю закінчив середню школу. Після закінчення з відзнакою Куйбишевського авіаційного інституту імені академіка С. П. Корольова в 1968 році був направлений на роботу у Дніпропетровський філіал Науково-дослідного інституту гумової промисловості (ДФНДІГП), створений 1966 року за ініціативи М. К. Янгеля та О. М. Макарова для відпрацювання гумотехнічних виробів об'єктів ракетно-космічної техніки і їх складових частин.

Працював на посадах старшого інженера, старшого наукового співробітника, з 1973 року – начальника конструкторсько-технологічної лабораторії, яку очолював до 1986 року, заступника директора з наукової роботи. У квітні 1987 року був призначений на посаду директора зазначеного філіалу.

М. С. Хорольський запропонував низку нових напрямів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт. Зокрема, започаткував дослідження ерозійного руйнування елементів систем автоматики літальних апаратів під впливом потоку газів високого тиску, результатом яких стало створення нових конструкцій різних агрегатів систем орієнтації та забезпечення життєдіяльності космонавтів на орбітальних станціях «Салют» «Союз», «Союз – Аполлон», «Мир», транспортних кораблів, міжпланетних автоматичних станцій і літальних апаратів навколо земної орбіти.

В 1976 році під його керівництвом і за його безпосередньої участі завершилися роботи зі створення різноманітних конструкцій елементів ракети «Воєвода» для екстремальних умов експлуатації, включаючи великогабаритні пристрої для герметиза-

ції капсульованих ракет з мінометним стартом, що не мали світових аналогів. За ці розробки М.С. Хорольський нагороджений орденом Трудового Червоного прапора.

На основі результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт були створені багат шарові нероз'ємні рухомі з'єднання у вигляді еластичних опорних шарнірів двох типорозмірів, які стали основою високоенергетичних ракетних двигунів на твердому паливі. За створення високоенергетичного ракетного двигуна на твердому паливі в 1990 році М. С. Хорольському надано почесне звання лауреата Державної премії СРСР.

З призначенням в 1987 році М. С. Хорольського на посаду директора ДФ НДІ гумової промисловості значну увагу він приділяв розширенню експериментальної бази, започатковану за його участю. Не залишаючи розробок для об'єктів ракетно-космічної техніки, М. С. Хорольський забезпечив введення в експлуатацію двох корпусів площею понад 10 тис. м², що дало змогу, долаючи кризу, забезпечити розробку нових виробів за багатьма напрямками та опанувати їх технологію виробництва на введених в експлуатацію виробничих площах. Були впроваджені у виробництво гумоармовані опорні частини для будівництва шляхопроводів, великогабаритні ущільнювальні пристрої для будівництва тунелів метрополітену в Києві та Донецьку, ущільнювачі для гідротехнічних споруд, гумометалеві амортизаційні вироби для будівництва стадіонів «Олімпійський» в Києві та «Локомотив» у Дніпропетровську, амортизаційно-силові й ущільнювальні вироби для комунального транспорту та ін. Так, гумотехнічні вироби з новими технічними властивостями стали основою створення нових конструкцій і технологій, за впровадження яких М. С. Хорольському в 1998 році надано почесне звання «Заслужений працівник промисловості України», у 2004 році його нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня, а 2006 році – медаллю «За заслуги перед містом».

Після розпаду СРСР М. С. Хорольського призначають на громадських засадах головою Технічного комітету № 128 «Каучуки, гуми та гумові вироби». За часів незалежності України М. С. Хорольський значну увагу приділяв розробці національної нормативної документації, і за порівняно короткий період Український науково-дослідний конструкторсько-технологічний інститут еластомерних матеріалів і виробів (нова повна назва інституту, УНДКТИ «ДІНТЕМ» – скорочена назва) виготовляв продукцію переважно за власною нормативною документацією, зекономивши значну суму коштів на її придбання і посилюючи позиції інституту на ринку продукції. На громадських засадах також М. С. Хорольський тривалий період очолював Дніпропетровську організацію роботодавців хімічної галузі. За ініціативи М. С. Хорольського УНДКТИ «ДІНТЕМ» компенсував втрату значного сегмента ринку з РКТ за рахунок диверсифікації ринку в інших галузях як в Україні, так і за її межами.

З 2016 року М. С. Хорольський є викладачем низки дисциплін в ДНУ імені Олеса Гончара, передаючи свої знання і багатий досвід здобувачам освіти. З-під його пера виходить також низка спогадів з історії розвитку гумової промисловості в Україні і внеску в нього Дніпропетровського філіалу Науково-дослідного інституту гумової промисловості та з історії співробітництва за цим напрямом з КБ «Південне» та «Південмашем» в космічній галузі.

Редколегія журналу «Дослідження з історії і філософії науки і техніки» бажає ювіляру міцного здоров'я та подальших наукових досягнень і здобутків у науково-педагогічній діяльності та на ниві історії науки і техніки.